

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

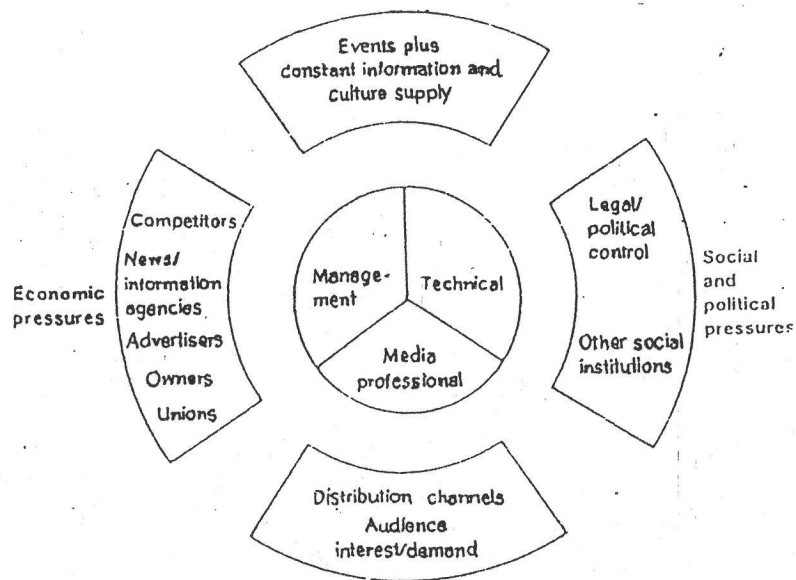
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง "บทบาทหน้าที่ของนิตยสาร สารคดีในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ" นั้นมีแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมา เป็นกรอบในการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ถึงพัฒนาการในด้านแนวเนื้อหาของนิตยสาร สารคดี ตลอดจนปัจจัยที่กำหนดการตัดสินใจในการคัดเลือกประเด็นข่าวสารของบรรณาธิการนิตยสาร สารคดี และบทบาทหน้าที่ของนิตยสาร สารคดี ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติดังต่อไปนี้ คือ

1. ทฤษฎีการสื่อสารองค์กร (Theory of Organizational Communication)
2. แนวคิดภารกิจหน้าที่พื้นฐานของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคมและทฤษฎีการกำหนดประเด็นการรับรู้ข่าวสาร (Agenda-setting)

1. ทฤษฎีการสื่อสารองค์กร (Theory of Organizational Communication)

ทฤษฎีนี้เป็นแนวคิดพวก เศรษฐศาสตร์การเมืองที่ได้กล่าวว่าในการผลิตเนื้อหาของสื่อมวลชนนั้นจะต้องพบกับแรงบีบบังคับหลายอย่าง เช่น แรงบีบบังคับอันเกิดจากการควบคุมภายในสื่อเอง คือต้องไม่เสนอ เนื้อหาที่ขัดแย้งกับองค์กร หรือเกิดจากการควบคุมของรัฐที่ผลักดันให้สื่อมวลชนแสวงหาความมั่นคงปลอดภัยให้ตนเอง โดยไม่เสนอ เนื้อหาที่ขัดแย้งกับกฎระเบียบข้อบังคับในสังคมมากนัก

แผนภูมิภาพที่ 1 : แผนภูมิภาพองค์กรสื่อท่ามกลางแรงผลักดันในสังคม
(The media organization in a field of social force)

Gerbner (1969) ได้กล่าวเสริมแนวคิดของ Denis Mcquail การดำเนินงานของผู้เป็นสื่อสารมวลชน โดยเฉพาะการคัดเลือกประเด็นข่าวสารต่าง ๆ นั้น ส่วนหนึ่งแรงกดดันจากปัจจัยภายนอกที่มีอำนาจ (external power rules) ดังเช่นลูกค้าหรือผู้โฆษณา (advertisers) คู่แข่ง (competitors especially legal and political) ตลอดจนสถาบันอื่น ๆ (other institutions) และผู้รับสาร (audience) เป็นต้น

Engwall (1978) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่าองค์กรสื่อนั้นมีปัจจัยภายในองค์กร ซึ่งถือเป็นแบบแผนการทำงาน (work cultures) 3 อย่าง ได้แก่ การทำหน้าที่บริหาร (Management) การปฏิบัติงานตามลักษณะวิชาชีพ (Media professional) และเทคนิค (Technical) ที่มักจะนำเสนอเนื้อหาที่ตนคิดว่าน่าสนใจที่สุด โดยสื่อมักทำหน้าที่จัดวางโครงสร้างความเป็นจริงเอาไว้ก่อน เพื่อที่จะให้เป็นไปในทิศทางที่ตอบสนองความต้องการ และผลประโยชน์ของตัวสื่อเอง เช่น การ

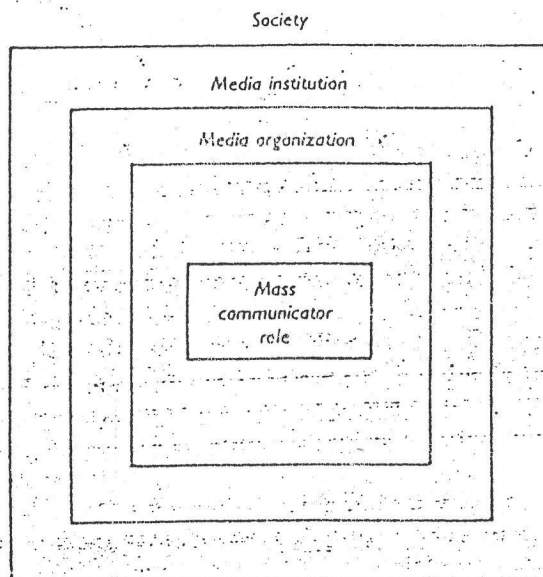
ถ้ายรูปที่ถ่ายทอดเหตุการณ์เล็ก ๆ ให้กลับกลายเป็นเรื่องราวที่ใหญ่โตขึ้นมาได้ซึ่งถือได้ว่าสื่อมวลชนนั้นได้สร้างเหตุการณ์เทียม (Pseudo-event) ซึ่งหล่อหลอมภาพลักษณ์ต่าง ๆ ต่อสาธารณชนได้

David Manning White (1950) ได้กล่าวถึงปัจจัยภายในองค์กรที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าวสารของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร (Gatekeeper) ผู้ซึ่งเป็นผู้ควบคุมการส่งต่อของข่าวสารไปยังช่องทางทั้งหลายของสื่อมวลชนไว้ดังนี้คือ

1. หลักที่ยึดถือในการบริหาร
2. คุณค่าของข่าว
3. คุณภาพของการเขียนข่าว
4. การมองความต้องการของผู้อ่าน
5. ความเร่งรีบของเวลาที่ใช้ในการทำงาน
6. ทัศนคติของบรรณาธิการที่มีต่อข่าว
7. การแข่งขันของสื่อ

Galtung & Ruge (1965) ได้พบว่าปัจจัยสำคัญ 3 ประการ ในการคัดเลือกข่าวสาร ประกอบด้วยปัจจัยด้านองค์กรที่ทำให้เลือก เสนอข่าวที่เป็น เหตุการณ์ใหญ่มีขอบ เขตครอบคลุมกว้างขวาง ชัดเจน และง่ายต่อการติดตามรายงาน และรับรู้ ปัจจัยต่อมาคือ ปัจจัยเกี่ยวกับประเภทของข่าว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข่าว เหตุการณ์ซึ่ง เข้ากับความคาดหวังของผู้รับสารและเป็นข่าวที่มีคุณค่า ปัจจัยสุดท้ายคือปัจจัยด้านสังคม และวัฒนธรรม โดยจะ เลือกข่าว เหตุการณ์ที่ เกี่ยวข้องกับชนชั้นผู้นำ หรือ เหตุการณ์ที่ไม่ดีที่ผู้รับสารส่วนใหญ่ให้ความสนใจ

Denis Mcquail (1983) ได้กล่าวสรุปถึงการกระทำบทบาทหน้าที่ของผู้ เป็นสื่อสารมวลชน (Mass Communication Role) เช่น การคัดเลือกประเด็นข่าวสารแก่ผู้อ่านนั้นว่าถูกแวดล้อมไปด้วยปัจจัยหลายประการ ทั้งปัจจัยภายในองค์กรสื่อที่ตนเองสังกัดอยู่ (Media Organization) ที่มีส่วนกำหนดการกระทำบทบาทหน้าที่ของผู้ทำงานในองค์กรนั้นโดยตรง และปัจจัยภายนอกองค์กรที่สามารถส่งผลกระทบต่อการกระทำบทบาทหน้าที่ของผู้ เป็นสื่อสารมวลชนได้นั้นคือ สภาพของสถาบันสื่อสารมวลชนโดยรวม (Media Institution) และสังคม (Society) ดังแผนภูมิภาพนี้

แผนภูมิภาพที่ 2 : แสดงความสัมพันธ์ของสถาบันสื่อ องค์กรสื่อ และการกระทำบทบาทของ
สื่อสารมวลชน

ดังนั้น ในการศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการตัดสินใจในการคัดเลือกประเด็นข่าวสารทางด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของบรรณาธิการฝ่ายต่าง ๆ ของนิตยสาร สารคดีนั้นจึงใช้กรอบทฤษฎีสื่อสารองค์กรของ Denis Mcquail เป็นหลักในการพิจารณาถึงปัจจัยในองค์กร และปัจจัยภายนอกองค์กรที่เป็นแรงผลักดันให้เกิดการคัดเลือกประเด็นข่าวสารโดยใช้แนวคิดเรื่องปัจจัยภายในองค์กรที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวสารของ White และ Galtung & Ruge มาร่วมพิจารณาด้วยก่อนที่จะศึกษาการกระทำบทบาทหน้าที่ของนิตยสาร สารคดี ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติต่อไป

2. แนวคิดทฤษฎีภารกิจหน้าที่พื้นฐานของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคม และทฤษฎีการกำหนด

ประเด็นการรับรู้ข่าวสาร (Agenda-Setting)

ทฤษฎีนี้มีรากฐานมาจากแนวคิดที่ว่าสื่อมวลชนเป็นตัว เชื่อม เพื่อให้เกิดการรวมตัว เข้า ของทุกส่วนในสังคมทำให้สังคม เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สื่อมวลชนจึงทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการ ของสมาชิกในสังคม ทั้งที่เป็นรายบุคคลและที่เป็นกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ระบบสังคมดำรงอยู่ ต่อไป ภารกิจของสื่อมวลชนจึงหมายถึงภารกิจในการประสานสังคม เข้าไว้ด้วยกัน เป็นผู้นำแก่ สาธารณชน เป็นเวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้นำกับสาธารณชน เพื่อตอบสนอง ความต้องการทางด้านข่าวสาร เป็นกระจกสะท้อนภาพสังคม เป็นเครื่องมือสำหรับการเปลี่ยนแปลง และเป็นตัวสร้างจิตสำนึกของสังคม" (Mcquail, 1984)

นิตยสารก็ถือเป็นสื่อมวลชนอย่างหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นมาด้วยฝีมือของคนในสังคม เพื่อ เป็นสื่อที่ สนองตอบความต้องการในด้านต่าง ๆ ของสังคมมนุษย์ หากพิจารณาในลักษณะที่ไม่แตกต่างจาก สื่อมวลชนอื่นมากนัก นิตยสารได้ถูกกำหนดให้ทำหน้าที่ในสังคมหนึ่ง ๆ ตามแนวคิดเกี่ยวกับภารกิจ หน้าที่พื้นฐานของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคมของ Wilbur Schramm (1978) ใน 4 ประการดังนี้คือ

1. การทำหน้าที่ในการนำเสนอข่าวสาร (To inform) ก็คือการทำหน้าที่เสมือนยาม คอยรายงานเหตุการณ์ต่าง ๆ ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้สมาชิกในสังคมได้ทราบ ซึ่ง การกระทำหน้าที่นี้ นิตยสารนั้นทำได้ไม่เหมือนสื่อมวลชนอื่น แม้ว่าจะ เป็นสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ เพราะนิตยสารนั้น เป็นสื่อมวลชนที่มีกำหนดออกห่างกว่าหนังสือพิมพ์ นิตยสารจึงไม่สามารถ ที่จะรายงานข่าว เหตุการณ์ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในสังคมได้ เร็ว และฉับไวเท่า หากแต่นิตยสาร จะทำหน้าที่ในลักษณะที่จะคอยรวบรวม เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ทั้ง ภายภาพ และความคิดของตนในสังคมแล้วนำมาวิเคราะห์วิจารณ์สรุปในลักษณะที่มีรายละเอียดมากขึ้น เนื่องจากนิตยสารทำหน้าที่นี้ได้อย่างไม่ต้องรีบ เร่งเท่าใดนัก

2. การกระทำหน้าที่ในการให้การศึกษา (To educate) ก็คือการทำหน้าที่เป็นเสมือน ครูผู้ให้ความรู้ และการศึกษาแก่ประชาชน ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ (learning activities) ในสิ่งต่าง ๆ ขึ้น นิตยสารแต่ละฉบับแต่ละประเภทอาจแสดงบทบาทนี้ในลักษณะต่างกันไป บางฉบับอาจจะออกมาในลักษณะที่มุ่ง เน้นที่จะให้ความรู้ และการศึกษาแก่ผู้อ่านของตนโดยตรง ใน

ขณะที่อีกหลายฉบับอาจจะให้ความรู้แก่ผู้อ่านทางอ้อมโดยการผสมปนเปความบันเทิงเข้าไปด้วย ซึ่งขึ้นอยู่กับความมุ่งหมาย และแนวทางในการดำเนินงานของนิตยสารแต่ละฉบับ

3. การทำหน้าที่ในการเสนอแนะหรือชักจูงใจ (To persuade) ก็คือการนำเสนอความคิดเห็นมุ่งให้คำอธิบายความหมายเกี่ยวกับเหตุการณ์ เพื่อให้ผู้รับสารเปลี่ยนแปลงความเชื่อทัศนคติ หรือพฤติกรรม ซึ่งนิตยสารได้ปรับเปลี่ยนสื่ออื่น ๆ ในแง่ที่สามารถให้รายละเอียด หรือถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดให้ออกมาเป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อน ประณีต และ ลึกซึ้งได้นิตยสารจึงสามารถเป็นเวที หรือสื่อกลางในการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นของเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างละเอียดทั้งในแง่ของการใช้ภาษา การใช้ภาพ หรือด้วยเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าทางด้านการสื่อสาร และการพิมพ์ ซึ่งการกระทำบทบาทหน้าที่ดังกล่าวนี้อาจเป็นไปในทำนองชักชวนให้ผู้อ่านคล้อยตามหรือ เป็นเพียงการเสนอแนะให้ตัดสินใจเอง ซึ่งเท่ากับเป็นการกระตุ้นให้มีปฏิกิริยาโต้ตอบต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ นั้นเอง

4. การทำหน้าที่ในการให้ความบันเทิง (To entertain) ในปัจจุบันการกระทำบทบาทหน้าที่ที่ได้เพิ่มความสำคัญมากขึ้นจนเห็นได้ชัด หากแต่บทบาทในด้านนี้ต่างจากบทบาทในด้านอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้วทั้งในแง่ของ เนื้อหาและผลที่เกิดขึ้น กล่าวคือแทนที่จะเสนอข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาหรืออธิบายเหตุการณ์เนื้อหา แต่กลับมุ่งให้เกิดมโนภาพ เกิดความสงสัย คลุมเคลือ หรือตลกขบขัน ซึ่งบทบาทประเภทนี้มุ่งเร้าอารมณ์และความรู้สึกมากกว่าที่จะ เสริมสร้างความคิดหรือ เปลี่ยนพฤติกรรมของคน ด้วยเหตุนี้บทบาทหน้าที่ในการให้ความบันเทิงจึงมักก่อให้เกิดผลอย่างปัจจุบันทันด่วน เช่น ความรู้สึกตลก ตื่นเต้น ขบขัน หรือโศกเศร้า เพียงชั่วครู่แล้วก็หายไป โดยสื่อ นิตยสารสามารถกระทำบทบาทหน้าที่ดังกล่าวนี้ทั้งในแง่ของการใช้ภาษา การใช้ภาพ เทคนิคการพิมพ์หรือศิลปะในการจัดหน้า

Denis Mcquail ได้เพิ่มบทบาทหน้าที่ประการที่ห้าของการสื่อสารมวลชนก็คือการกระตุ้นเร้าหรือผลักดัน (Mobilization) ซึ่ง Mcquail เห็นว่าการกระตุ้นเร้าเป็นสิ่งที่สื่อมวลชนจะต้องปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผลประโยชน์ของชาติ ส่งเสริมระบบแผนของพฤติกรรม และคุณค่าที่สำคัญบางประการ โดยเฉพาะในช่วงเวลาวิกฤต ซึ่งปัจจุบันประเด็นปัญหาทางด้านทรัพยากรธรรมชาตินั้นจัดว่าบางประเด็นอยู่ในขั้นวิกฤต หรืออยู่ในขั้นที่เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของเหตุการณ์ เช่น การเพิ่มจำนวนของสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ในประเทศไทย หรือบางประเด็นก็ทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในสังคม เช่น

การสร้าง เชื้อนปากมด เป็นต้น ซึ่งบทบาทหน้าที่ในการกระตุ้นเร็ว หรือผลักดันให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับพฤติกรรมของบุคคล และสังคมนี้ สื่อนิยายสารนั้นสามารถกระทำได้ดังนี้ คือ

1. การให้ข่าวสาร (Information)

- การให้ข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ และสถานการณ์ในสังคม
- แจ้งให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของอำนาจในระดับต่าง ๆ
- ช่วยส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรม การปรับตัว และความก้าวหน้า

2. การประสานสัมพันธ์ (Correlation)

- ช่วยอธิบาย ตีความ และวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับความหมายของเหตุการณ์ และข่าวสาร
- ให้การสนับสนุนผู้ที่อยู่ในอำนาจ และบรรทัดฐานที่มีอยู่
- ประสานกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
- สร้างประชาคมติ
- จัดลำดับความสำคัญ และชี้ให้เห็นถึงสถานภาพที่มีความสัมพันธ์กัน

3. ความต่อเนื่อง (Continuity)

- แสดงออกซึ่งวัฒนธรรมหลัก และยอมรับวัฒนธรรมย่อย รวมทั้งพัฒนาการของวัฒนธรรมใหม่
- ส่งเสริม และธำรงไว้ซึ่งค่านิยมพื้นฐานร่วมกัน

4. การให้ความบันเทิง (Entertainment)

- ให้ความสนุกสนานหลากหลาย เป็นวิธีการผ่อนคลายอารมณ์
- ช่วยลดความตึงเครียดทางสังคม

5. การกระตุ้นเร็ว และการระดมสรรพกำลัง (Mobilization)

- ระดมค้เพื่อวัตถุประสงค์ทางสังคมในเรื่องของการเมือง การพัฒนาทาง เศรษฐกิจ การทำงาน และศาสนา
- ช่วยผลักดันให้เกิดความเคลื่อนไหวทางสังคม

ดังนั้น จึงมีการพูดถึงบทบาทของสื่อมวลชนในแง่ที่เป็นตัวผลักดันให้เกิดการเคลื่อนไหวภายในสังคม เพราะสื่อมวลชนมักถูกคาดหวังว่าเป็นตักปกป้องผลประโยชน์และให้การสนับสนุนค่านิยมหลักบางประการ รวมทั้งรูปแบบของพฤติกรรมบางอย่าง

ภารกิจข้างต้นสามารถนำมาวิเคราะห์แยกแยะตามลักษณะหน้าที่ ในฐานะที่พิจารณาสื่อมวลชนว่าเป็น "ยามเฝ้าประตู" หรือ "gatekeeper" และการทำหน้าที่กำหนดวาระข่าวสาร หรือ agenda-setter ได้ดังนี้

1. ด้านสารสนเทศ (Surveillance) คือ การที่สื่อมวลชนทำหน้าที่ให้สาระเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายกิจกรรมขององค์กรต่าง ๆ ให้สาระเกี่ยวกับเหตุการณ์และสถานการณ์ภายนอกตลอดจนจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังตามผลประโยชน์ของผู้เป็น gatekeeper และ agenda Setter บทบาทที่ปรากฏโดยตรง คือ รายงาน และบรรทัดข่าวสาร

2. ด้านความเกี่ยวพัน (Correlation) คือบทบาทในการตีความสาระ และเหตุการณ์ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของ gatekeeper แสดงความคิดเห็นในเชิงเสนอแนะ มีการให้สารที่เป็น "ภูมิหลัง" และการวิพากษ์วิจารณ์ ตลอดจนจัดลำดับความสำคัญในการนำเสนอตามบทบาทของ agenda-setter นอกจากนี้สื่อมวลชนยังต้องทำหน้าที่ในลักษณะของผู้ที่กุมอำนาจ และให้เป็นเวทีสำหรับนานาชาติ (platform)

3. ด้านความต่อเนื่อง (Transmission) คือ การที่สื่อมวลชนได้สะท้อนค่านิยม และวัฒนธรรมหลักออกมาในเนื้อหาสาระของสื่อ และพัฒนาจิตสำนึกของการเป็นเจ้าของ

4. การผลักดันให้เกิดการเคลื่อนไหวทางสังคม (Mobilization) คือการที่สื่อมวลชนเข้าร่วมบรรทัดเมื่อมีปัญหาบางอย่างเกิดขึ้นเป็นผู้กระตุ้นความสนใจ กระตุ้นให้เกิดการเข้ามามีส่วนร่วม และพยายามโน้มน้าวใจ เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

กาญจนา แก้วเทพ (2534:6-9) ได้ให้แนวทางแก้ไขปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมเอาไว้ดังนี้

แนวทางการแก้ไขปัญหในระดับความคิด ความเข้าใจ และจิตสำนึกของคน

1. การใช้สื่อเป็นกลไกสำคัญในการกระจายข้อมูลความจริง และเป็นกลไกสาธารณะในการเฝ้ามองและระแวดระวังต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมคือมีบทบาทในด้านการเป็นสุนัขเฝ้ายาม(Watchdog) หรือเป็นผู้ตรวจสอบว่ามีประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อมนุษย์ หรือสังคมหรือไม่
2. การสร้างความเข้าใจใหม่ ๆ เกี่ยวกับระบบนิเวศวิทยา (Eco-System) โดยให้ความรู้พื้นฐานแก่ผู้อ่าน ในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติว่าเราจะมีทรัพยากรอันมีค่าใช้ตลอดไปไม่มีวันเสื่อมคลายหากเรารู้จักทำให้ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติ อยู่ในภาวะสมดุลย์ตลอดจนรู้ถึงวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกต้องแก่ผู้อ่าน
3. กระตุ้นให้ผู้อ่านตระหนักในความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ โดยเป็นผู้ให้ความรู้แก่ผู้อ่านเข้าใจว่าการกระทำเล็ก ๆ น้อย ๆ อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ นั้น ๆ ได้ แม้อาจจะยังไม่รุนแรง และเป็นข่าวใหญ่ในปัจจุบันแต่ก็ควรระมัดระวังเอาไว้ทั้งนี้เพราะปัญหาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาตินั้น เป็นเรื่องราวระยะยาวที่ไม่สามารถแก้ไขได้ในระยะเวลาอันสมควร
4. การใช้สื่อในการสร้างจริยธรรมแบบใหม่ (New Morality) ในการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติ นั่นคือแนวคิดที่ว่ามนุษย์จะต้องดำเนินชีวิตอย่างสอดคล้องกลมกลืนและเกื้อกูลต่อธรรมชาติ อันเป็นหลักสำคัญของพุทธศาสนา ซึ่งจะสนับสนุนให้เกิดระบบการผลิตและการบริโภค ภายในระบบเศรษฐกิจแบบที่มีความสมดุลย์ทางสิ่งแวดล้อม (Steady-state Economy) เช่น การอนุรักษ์ทรัพยากรที่หายาก หรือการนำสิ่งอื่นมาทดแทนทรัพยากรธรรมชาติใช้แล้วหมดไปในการผลิต

แนวทางการแก้ไขปัญหในระดับปฏิบัติการ โดยแบ่งตามกลุ่มที่มีการเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อมทั้ง 3 กลุ่ม (จิรวรรณ กมลรัตนโยธิน : 2536) คือ

2.1 กลุ่มรณรงค์ทางสิ่งแวดล้อม กลุ่มนี้จะถือว่าสาเหตุหลักของปัญหาสิ่งแวดล้อม คือ พฤติกรรมการใช้ชีวิต วิธีการบริโภค อุปนิสัยของปัจเจกบุคคล เช่น การใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย ข้อเสนอของกลุ่มรณรงค์ทางสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ คือการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ชีวิต และอุปนิสัยของปัจเจกบุคคลให้ทำลายสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด

2.2 กลุ่มปฏิรูป กลุ่มนี้วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมว่าเกิดมาจากนโยบายการผลิตของสังคม หรือนโยบายการพัฒนาประเทศที่ยังขาดมาตรการ ในการจัดการกับสิ่งแวดล้อม เช่น

การขาดการวางแผน เรื่องแหล่งที่อยู่อาศัย เขตก่อสร้าง โรงงาน หรือมาตรการทางกฎหมาย และสร้างระบบจิตใจทาง เศรษฐกิจการเมือง เช่น การกำหนดให้น้ำมันไร้สารตะกั่วมีราคาถูกเพื่อลดมลภาวะ เป็นต้น ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพระบบการจัดการกับสิ่งแวดล้อม

2.3 กลุ่มเปลี่ยนระบบ กลุ่มนี้มีความเห็นว่าทราบดีที่การพัฒนาประเทศยังดำเนินอยู่ในระบบทุนนิยมหรืออุตสาหกรรมนิยมซึ่งก่อให้เกิดการผลิตที่เกินขีดจำกัดทางนิเวศอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นทางออกของการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของกลุ่มนี้คือ การเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างกว้างขวาง โดยเปลี่ยนระบบรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมขึ้นมาใหม่ เช่น ความคิดว่าป่าไม้ไม่ใช่ที่จะให้ไม้ซุง เงินตราและน้ำมันยาง หากแต่สิ่งที่ป่าให้มนุษย์ก็คือ ดิน น้ำ และอากาศบริสุทธิ์ ดังนั้นนิเวศน์วิทยาจึง เป็น เศรษฐกิจถาวรที่จะอยู่กับสังคมตลอดไป

ในภาคปฏิบัตินั้นมีใช้การเลือกวิธีการแก้ไขปัญหา ทางด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมาปฏิบัติ หากแต่เป็นรูปแบบของการสะสมระดับของการปฏิบัติที่สูงขึ้นถึงขั้น เปลี่ยนแปลงระบบสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองไทย หรืออาจกล่าวได้ว่าการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้น จะต้องประกอบด้วย 2 วิถีทางหลักควบคู่กันไปเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ซึ่งเป็นวิถีทางที่การดำรงชีวิตของมนุษย์ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นนั้นเกื้อกูลซึ่งกันและกันนั่นเอง (วินัย วีระพัฒนานนท์ : 2537)

โสภณ สุภาพงษ์ ได้กล่าวถึงการใช้อีโคโนมิคส์ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในระดับปฏิบัติการเอาไว้ดังนี้ คือ

1. การใช้อีโคโนมิคส์ร่วมกับกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ทั้งที่มีภารกิจหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นองค์กรพัฒนาเอกชน (อพช.) หรือกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นมาใหม่ เช่น กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ชมรมสิ่งแวดล้อม มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่า หรือสมาคมสร้างสรรค์ไทย เป็นต้น ในการเป็นแหล่งข้อมูลหรือให้ความคิดริเริ่มในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งอาจประสานงานกับภาคธุรกิจที่มีกำลังเงินมากในการจัดทำสื่อเพื่อเผยแพร่ต้นเหตุ และวิธีการแก้ไขปัญหานั้นในระดับปัจเจกบุคคล และสังคม

2. การใช้อีโคโนมิคส์ เพื่อเป็นแกนกลางของการปฏิบัติการทางสังคม (Social praxis) โดยเฉพาะ เมื่อมีประเด็นปัญหาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญเกิดขึ้นในสังคม เช่น มีการสร้างเขื่อนขนาดใหญ่ ซึ่งต้องทำลายป่า และชีวิตของสัตว์ป่าเป็นจำนวนมาก สื่อก็เคลื่อนไหวระดม

ความช่วยเหลือของฝ่ายต่าง ๆ และผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหา เช่น การขอประชามติ (Public Hearing) ในกรณีที่มีการตัดสินใจเรื่องสำคัญ ๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

3. การใช้สื่อการรณรงค์ เผยแพร่ข้อมูลที่ต้องการ เกี่ยวกับปัญหาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อในการเปลี่ยนแปลงองค์รวมความรู้สึกนึกคิดของคนต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม หรือวิถีที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างพอเหมาะ ทำของเสียให้น้อยลงแต่ต้นทาง

ดังนั้น เมื่อมีประเด็นปัญหาทางด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเกิดขึ้นมาในสังคมนั้น สื่อ เช่น นิตยสารจึงถูกนำมาในการแก้ไขปัญหานั้นในสังคมด้วย เพราะสื่อมวลชนสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิด (Cognition) และมีผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออก (Behaviorial Effect) ของผู้คน (S.J Ball Rokeach and Defleur : 1976) ในแง่ที่มีอิทธิพลในการเป็นผู้กำหนดประเด็นรับรู้ เหตุการณ์ข่าวสารของประชาชน หรือการทำหน้าที่ Agenda-setting นั้นเอง

ทฤษฎีนี้เป็นแนวความคิดที่เริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่สมัยที่ลิปแมน (Walter Lipman) เริ่มใช้คำว่า "picture in our heads" ซึ่งหมายถึงสื่อมวลชนสามารถสร้างภาพต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นแก่ตัวผู้รับสารได้ โดยทฤษฎีจะเน้นหน้าที่ในด้านการเสนอข่าวสารมากกว่าการชี้แจง หรือโน้มน้าวใจ (Persuasion)

ความหมายของคำว่า Agenda-setting ในที่นี้จึงหมายถึงความสามารถของสื่อมวลชนในการเป็นผู้กำหนด (set) ประเด็นหนึ่งตั้งหัวข้อปัญหาต่าง ๆ ให้ประชาชนผู้รับสารทั่วไป ซึ่งเปรียบเสมือนผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งทุกคนก็ต้องรับทราบหรือตระหนักถึงปัญหา หรือประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในวาระการประชุม (agenda) ซึ่งเมื่อสื่อมวลชนเป็นผู้กำหนดวาระ หรือหัวข้อประเด็นข่าวสารให้ประชาชนได้ทราบผลที่เกิดขึ้นตามมาก็คือประชาชนจะคิดและปฏิบัติตามประเด็นที่สื่อมวลชนกำหนดไว้

แนวความคิดของทฤษฎี Agenda-setting จะชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการที่สื่อมวลชนเลือกประเด็นหรือหัวข้อ (topic) ในการรายงานสารกับการรับรู้ (perception) และการตระหนักถึงสาระสำคัญของหัวข้อประเด็นนั้น ๆ โดยมีข้อสรุปว่าถ้าสื่อมวลชนยิ่งเลือกเสนอข่าวเกี่ยวกับประเด็น หรือปัญหาใดมากประชาชนผู้รับสารก็จะรับรู้ หรือตระหนักถึงความสำคัญของประเด็นหรือปัญหานั้นมากขึ้นตามไปด้วย

แผนภูมิภาพของทฤษฎีการกำหนดประเด็นการรับรู้ข่าวสาร (Agenda-setting) เสนอโดย Becker, Mclombs และ Mcleod ได้เสนอการศึกษาแบบใหม่ของ Agenda-setting โดยแยกเป็นขั้นตอนดังนี้

1. สภาพแวดล้อมของสื่อมวลชน (Media environment) ซึ่งเป็นเครื่องเร้า หรือสาเหตุที่ทำให้เกิด
2. พฤติกรรมของสื่อมวลชน (Media behavior) หมายถึง การเลือกและการเสนอข่าวสารหรือวิธีการโน้มน้าวจิตใจต่าง ๆ ทำให้เกิด
3. ผลตอบสนอง (Response) นั่นคือการแสดงออกเป็นพฤติกรรม (Behavior) ต่าง ๆ แผนภูมิภาพนี้อาจสร้างเป็นแผนภาพได้คือ

สภาพสิ่งแวดล้อมของสื่อมวลชน	พฤติกรรมของสื่อมวลชน	ระดับการตอบสนองของผู้รับสาร	ผลตอบสนองขั้นต่อมาของผู้รับสาร
สิ่งเร้า (Stimulus)	การเลือกสารและสารนิเทศ (Selection & Display of Information)	การรับรู้ (Cognition)	พฤติกรรม (Behavior)
	กิจกรรมด้านการโน้มน้าวจิตใจ และการให้การสนับสนุน	ทัศนคติ (Attitude)	การตอบสนอง (Response)

แผนภูมิภาพที่ 3 แผนภูมิภาพทฤษฎีการกำหนดประเด็นการรับรู้ข่าวสาร (Agenda-Setting)

จะเห็นได้ว่าขั้นตอนทั้งหมดนี้มีความเกี่ยวข้องกันอย่างลึกซึ้งทั้งนี้จะเห็นได้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อม (Environment) กิจกรรมสื่อมวลชน (Media Activition) และผลตอบสนอง นั้นก็มีทั้งผลกระทบระยะสั้น (Immediate response) คือทำให้บุคคลหนึ่งหรือหลายคนได้ตระหนักหรือรับทราบว่ามีปัญหา เรื่องราว (Issue) อะไรเกิดขึ้นในสังคมของตนและปัญหานั้น ๆ จะมีความหมาย และความสำคัญแก่ตัวเองหรือส่วนร่วมเพียงไร รวมทั้งทำให้เกิดผลกระทบระยะยาว นั่นคือผลในด้านความรู้ ความเข้าใจ แปรเปลี่ยนไปเป็นผลที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในที่สุด

ดังนั้น ในการศึกษาถึงบทบาทหน้าที่ของนิตยสาร สารคดีในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ผู้วิจัยจึงใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีภารกิจหน้าที่พื้นฐานของสื่อสารมวลชนที่มีต่อสังคมของ Wilbur Scharmn และ Denis Mcquail (1983) มาเป็นหลักในการพิจารณาการกระทำบทบาทหน้าที่ของนิตยสาร สารคดีในฐานะสื่อสารมวลชนที่มีส่วนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม (กาญจนา แก้วเทพ, 2534) มาร่วมพิจารณาด้วย และเพื่อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ในการวิเคราะห์ถึงการกระทำบทบาทหน้าที่ของนิตยสาร สารคดีในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติผู้วิจัยจึงนำแนวคิดเรื่อง "Agenda-Setting" มาวิเคราะห์การกระทำบทบาทหน้าที่ดังกล่าว ทางด้านผู้รับสารด้วยว่านิตยสาร สารคดีได้กระทำบทบาทหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติได้ในระดับใด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากยังไม่มียานวิจัยที่เกี่ยวกับ "บทบาทหน้าที่ของนิตยสาร สารคดีในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ" โดยตรงมาก่อนดังนั้นจึงต้องอาศัยการศึกษาจากงานวิจัยประเภทสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโทรทัศน์ที่มีบทบาทหน้าที่ในการนำเสนอประเด็นข่าวสารทางด้านสิ่งแวดล้อมหรือมีบทบาทหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้มาเป็นแนวทางในการศึกษา โดยมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้ คือ

1. นฤมล ศรีสว่าง (2532) ศึกษาถึงปริมาณและปัญหาในการนำเสนอข่าวด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ในหนังสือพิมพ์รายวัน 9 ฉบับ ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2530 ผลการศึกษาพบว่าหนังสือพิมพ์ทั้ง 9 ฉบับ มีบทบาทหน้าที่ในด้านการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้สัตว์ป่ามากที่สุด และหนังสือพิมพ์รายวันประเภทคุณภาพนำเสนอเนื้อหาข่าวสารทางด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เป็นปริมาณ เนื้อหาที่สูงกว่าหนังสือพิมพ์รายวันประเภทปริมาณ และประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งปริมาณ ซึ่งในการวิจัยเรื่องนี้สามารถให้แนวทางเกี่ยวกับแนว เนื้อหา และการกระทำบทบาทหน้าที่ของสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีต่อการนำเสนอประเด็นข่าวสารทางด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติได้
2. เยาวตา ตฤชณานนท์ (2533) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง "ท่าทีของสื่อมวลชนต่อโครงการก่อสร้างเขื่อนพลังน้ำของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย" ซึ่งได้ศึกษารูปแบบการนำเสนอเนื้อหาในเรื่องดังกล่าวของหนังสือพิมพ์ ช่วงระหว่างปีพ.ศ. 2525-2533 พบว่าหนังสือพิมพ์ที่ท่าทีคัดค้าน

การสร้าง เชื้อน เพื่อมุ่งสนองต่อความต้องการของผู้อ่านซึ่งเป็นเป้าหมายทางการตลาด โดยตั้งข้อสงสัยกันว่า เนื้อหาการอนุรักษ์สามารถสร้างอารมณ์ และเป็นจุดขายในแง่ของประเด็นข่าวได้ดีกว่า อีกทั้งยังพบว่า การเสนอข่าว เน้นติดตามกระแสด้านเหตุการณ์ชุมนุมประท้วงมากกว่าการอธิบายด้วยข้อมูลทางวิชาการ เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจมากขึ้น ซึ่งงานวิจัยเรื่องนี้สามารถให้แนวทางในการวิเคราะห์การกระทำความผิดหน้าที่ของนิตยสาร สารคดีในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติได้ว่า ได้สร้าง เนื้อหาแนว "อนุรักษ์" เพื่อ เป็นจุดขายของนิตยสารหรือไม่อย่างไร

3. พรสุรีย์ ธนะศรีสิบบวงศ์ (2534) ศึกษาถึงกระบวนการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์ ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์นั้น มีความแตกต่างกันไปตามประเภทของข่าวขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่

1. ปัจจัยทางด้านบุคลิกลักษณะ เฉพาะตัวและภูมิหลังของนักข่าว
2. ปัจจัยในเรื่องของความกดดันของ เวลาและข้อจำกัดของสถานี
3. ปัจจัยทางด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานี
4. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจการแข่งขัน
5. ปัจจัยทางการเมือง สังคม และวัฒนธรรม
6. ปัจจัยในด้านคุณค่า และธรรมเนียมปฏิบัติที่นักข่าวยึดถือปฏิบัติ

ซึ่งปัจจัย เหล่านี้ เป็นปัจจัยที่ผันแปรไปตามประเภทของข่าว ในกระบวนการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์ในแต่ละขั้นตอน ซึ่งในการวิจัยเรื่องนี้ได้ให้แนวทางเกี่ยวกับการศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดการตัดสินใจ เลือกประเด็นข่าวสารของบรรณาธิการนิตยสาร สารคดีได้

4. พูนสุข ภาระมทัต (2536) ได้ศึกษาบทบาทของบรรณาธิการต่อการคัดเลือกข่าวสารโทรทัศน์เพื่อการพัฒนาประเทศ โดยศึกษาบรรณาธิการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3, 5, 7, 9 และ 11 โดยการศึกษาความคิดเห็นของบรรณาธิการข่าวในประเด็นที่เกี่ยวกับลักษณะของข่าวโทรทัศน์เพื่อการพัฒนาประเทศ แนวทางการคัดเลือกและนำเสนอ เนื้อหารูปแบบข่าวพัฒนาและทิศทางการปรับเปลี่ยนโครงสร้าง รูปแบบ และการนำเสนอเนื้อหาข่าวโทรทัศน์เพื่อการพัฒนาประเทศ ผลการวิจัยพบว่า บรรณาธิการข่าวมีบทบาทในการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์ เพื่อการพัฒนาประเทศเพียงบางส่วนเท่านั้น บรรณาธิการข่าวไม่สามารถคัดเลือกการนำเสนอรูปแบบ และเนื้อหาข่าวตามความคิดเห็นของตนได้ เนื่องจากมีข้อจำกัด 3 ประการ คือ นโยบายสถานี ระบบธุรกิจ และนโยบายการเมืองซึ่งการศึกษา

วิจัยเรื่องนี้ สามารถเป็นแนวทางในการศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดการตัดสินใจคัดเลือกประเด็นข่าวสารของบรรณาธิการฝ่ายต่าง ๆ ของนิตยสาร สารคดี

5. จีรวรรณ กมลรัตนโยธิน (2536) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหา และความหมายของรายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ในระหว่าง พ.ศ.2532-2534 ผลการวิจัยพบว่ารายการสารคดีสิ่งแวดล้อมที่ศึกษาทั้ง 6 รายการ คือ รายการฟ้าสีคราม น้ำใสใบเขียว พัทธกิจสิ่งแวดล้อมสิ่งแวดล้อมไทย โลกสลบสี และสารคดีน้ำนั้น มีพัฒนาการทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพของรายการและพบว่าวิธีแก้ไขปัญหที่รายการสารคดีสิ่งแวดล้อม เสนอแบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ กลุ่มณรงค์ทางสิ่งแวดล้อม กลุ่มปฏิรูป และกลุ่มเปลี่ยนระบบ ซึ่งผลการวิเคราะห์ว่าทกรมในการนำเสนอวิธีแก้ไขปัญหจะจัดอยู่ในกลุ่มณรงค์ทางสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ส่วนรายการสารคดีสั้นนั้น เสนอวิธีการแก้ไขปัญหสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ส่วนรายการสารคดียาว เสนอวิธีแก้ไขปัญหที่อยู่ในกลุ่มปฏิรูป และกลุ่มเปลี่ยนระบบมากที่สุด ในส่วนของความสอดคล้องของ เนื้อหารายการสารคดีสิ่งแวดล้อมกับสภาพสังคม นั้นพบว่า เนื้อหาของทั้ง 6 รายการ ที่ศึกษามีความสอดคล้องกับสภาพสังคมเกือบหมด ส่วนความสอดคล้องของวาทกรรมทางสิ่งแวดล้อมที่รายการสารคดีสิ่งแวดล้อม เสนอกับสภาพสังคมนั้น ส่วนใหญ่แต่ละรายการจะนำเสนอได้สอดคล้องกับสภาพสังคมเมืองหลวงมากที่สุด ซึ่งวิธีการแก้ไขปัญหของแต่ละรายการมัก เป็นข้อ เสนอให้ปัจเจกบุคคลปฏิบัติตาม หรือ เป็นวิธีการแก้ไขปัญหที่กำลังดำเนินอยู่ และเป็นแนวทางแก้ไขปัญหของรัฐบาล จึงไม่มีความขัดแย้งเท่าใดนัก ซึ่งงานวิจัยเรื่องนี้สามารถให้แนวทางในการศึกษาพัฒนาการด้านแนว เนื้อหาของนิตยสาร สารคดี รวมถึงการกระทำบทบาทหน้าที่ของนิตยสาร สารคดีในการส่งเสริม และแก้ไขปัญหการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติได้

6. วิลาสินี พิพิชกุล (2537) ได้ศึกษาบทบาทของหนังสือพิมพ์ในการสื่อสารเรื่องความเสี่ยงทางสิ่งแวดล้อมกรณีมลพิษจากโรงงานไฟฟ้าแม่เมาะ จังหวัดลำปาง โดยการวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ทั้งระดับชาติ และท้องถิ่น จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกบรรณาธิการ นักข่าว และบุคคลที่ใกล้ชิดกับการนิเวศการกรณีมลพิษดังกล่าว รวมทั้งการสำรวจด้วยแบบสอบถาม จากกลุ่มเลือกชาวบ้านแม่เมาะจำนวน 90 ราย ผลการศึกษาสรุปได้ว่าหนังสือพิมพ์นำเสนอข่าวความเสี่ยงทางสิ่งแวดล้อมในรูปแบบของรายงาน เหตุการณ์ที่สืบหน้าไปแต่ละวัน โดยมีมุ่งสู่ประเด็นของความขัดแย้ง และผลกระทบมากกว่าการนำเสนอประเด็นที่ให้ความรู้ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักในความจำเป็นของการแก้ไขในระยะยาว มีผลให้สังคมตื่นตัวกับเหตุการณ์ความเสี่ยงเป็น

ครั้ง ๆ ไป ทั้งนี้พบว่ามีปัจจัยและเงื่อนไขทั้งภายใน และภายนอกองค์กรหนังสือพิมพ์ที่เป็นข้อจำกัด ในการสร้างประสิทธิภาพของการรายงานข่าวความเสี่ยงทางสิ่งแวดล้อม เช่น นโยบายการเลือกสรร และกำหนดวาระข่าวสารของหนังสือพิมพ์ ประสิทธิภาพของนักข่าว ความจำกัดของข้อมูลข่าวสารและ ความขัดแย้งในบริบททางประวัติศาสตร์ระหว่างฝ่ายอนุรักษ์กับฝ่ายพัฒนาทางอุตสาหกรรม ซึ่งงานวิจัย เรื่องนี้สามารถให้แนวทางในการศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการตัดสินใจคัดเลือกประเด็นข่าวสาร ของบรรณาธิการฝ่ายต่าง ๆ ของนิตยสาร สารคดี และการกระหว่าบหน้ที่ของนิตยสาร สารคดี ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ